

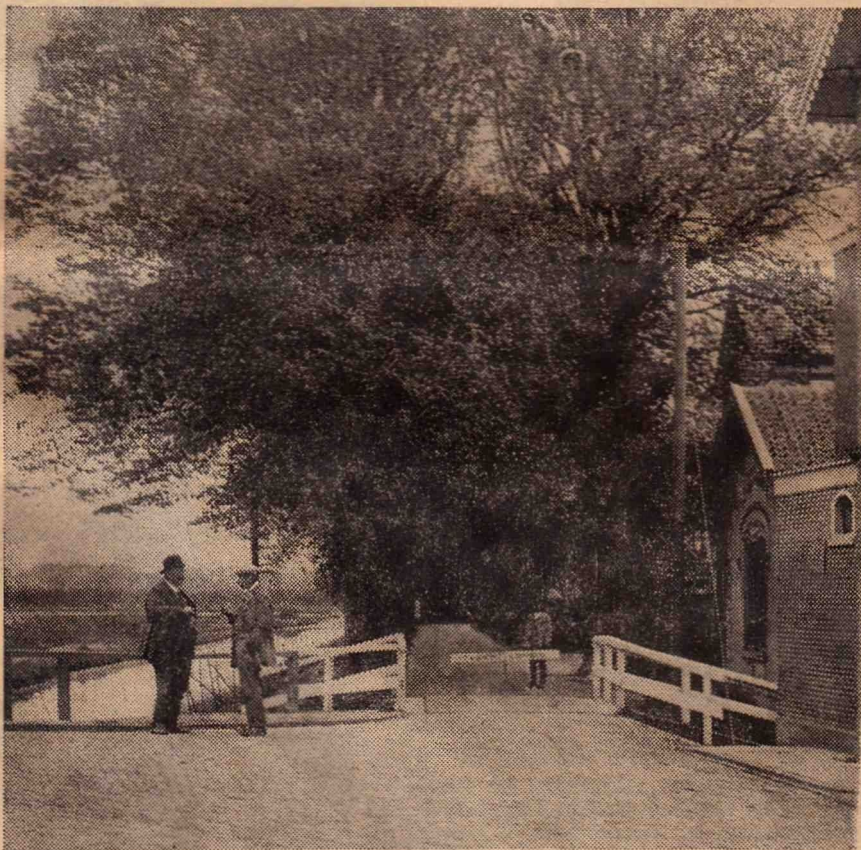
EEN VOOROUDE VAN CLAUS VON AMSBERG IN OVERVEEN

SCHOONOORD

BUITENVERBLIJF DER CREVENNA'S

In het laatste decembern timer van het maandblad van de Nederlandse Genealogische Vereniging „Gens Nostra” heeft dr. A. R. Kleyn, historicus en genealoog te Zeist een belangrijk artikel geschreven, getiteld „Amsterdamse voorouders van Neerlands toekomstige Prins-gemaal”. Onder deze voorouders heeft dr. Kleyn genoemd een grote koopman in tabak Pietro Antonio Crevenna die in 1736 uit een voornaam koopmansgeslacht in Milaan werd geboren en die een buitenverblijf in Overveen bezeten heeft.

Hierover schrijft ons mejuffrouw A. M. G. Nierhoff, de vroegere archivaresse van de gemeente Bloemendaal, een merkwaardige ontdekking die zo juist aan het licht is gekomen.

Brouwersvaart met Brouwersvaartpad (nu Houtmanpad). Rechts is dak en voorraam zichtbaar van de vroegere theekoepel van Schoonoord, in oorspronkelijke toestand. Opname: 1917. Gemeente-archief Bloemendaal.

Onder de voorouders van de heer Claus von Amsberg, de aanstaande Prins der Nederlanden, noemde dr. Kleyn de grootkoopman in tabak Pietro

Antonio Crevenna, die in 1736 te Milaan werd geboren en uit een voornaam koopmansgeslacht stamde. Hij vestigde zich, waarschijnlijk in verband

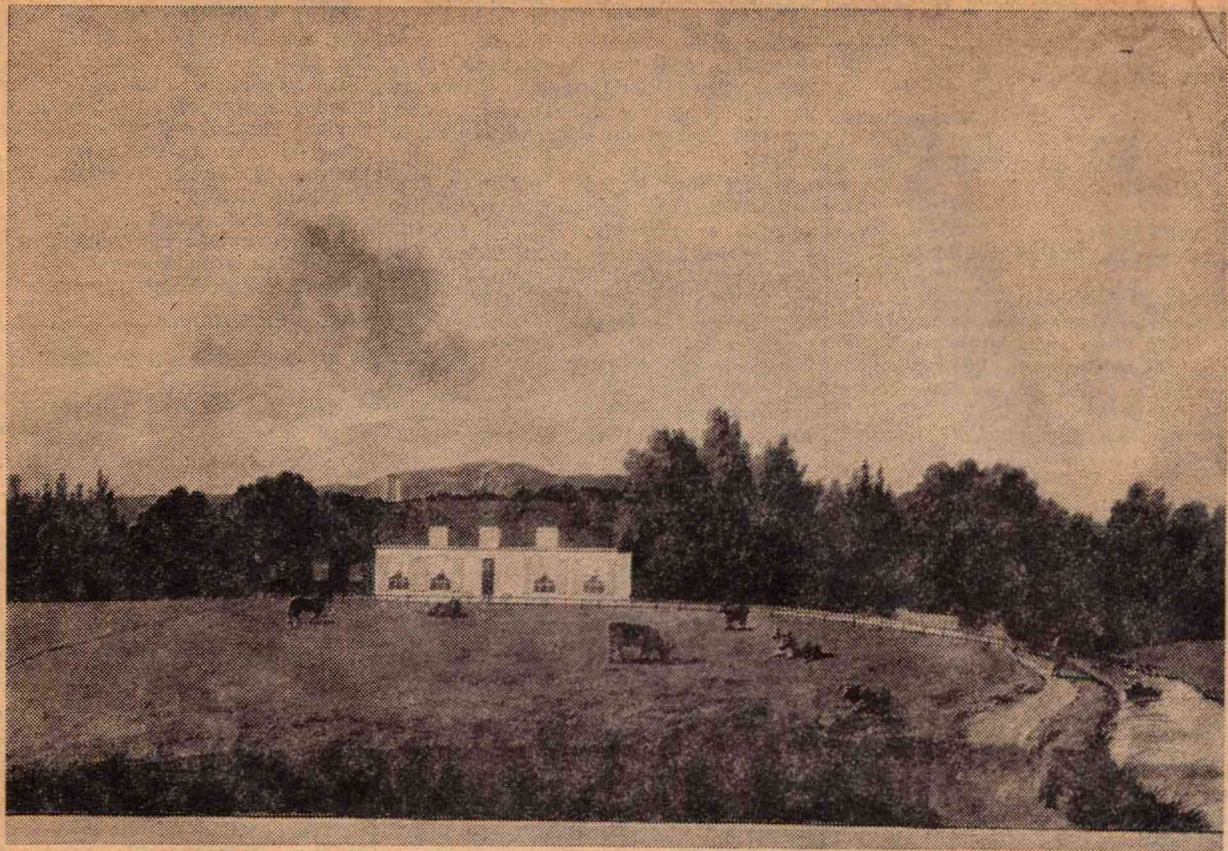
met handelsbetrekkingen tussen het huis Crevenna en het huis Bolongaro, op jeugdige leeftijd te Amsterdam, alwaar hij te Nieuwer Amstel op 10 februari 1768 huwde met Anthonia Maria Bolongaro, geboren te Stresa in 1748. Zij was de enige dochter en toekomstige erfgename van Giacomo Filippo Bolongaro, omstreeks 1722 te Stresa geboren en aldaar tussen de jaren 1773-1784 ook overleden. Met enige broers maakte hij deel uit van het handelshuis der gebroeders Bolongaro. Hij was koopman te Amsterdam, Frankfurt a. M. en Stresa en sinds 1744 poorter van Amsterdam.

Pietro Antonio — in Holland Pieter Anthony — Crevenna, die zich vanwege de familie- en zakenbetrekkingen met de Bolongaro's in latere jaren Bolongaro Crevenna noemde, bewoonde met zijn gezin in Amsterdam een mooi huis aan de N.Z. Voorburgwal en sedert 1782 een fraai en kostbaar ingericht pand, eveneens aan de N.Z. Voorburgwal gelegen.

ZOMERVERBLIJF IN TETTERODE

Daarenboven bezat hij, blijkens een recent onderzoek, een zomerverblijf onder Tetterode of Overveen.

In de krant 'De (bloemendaalse heemstedse) Post' van 3 maart 1966 zijn twee artikelen opgenomen, die naar dit document zijn gekopieerd.

Schoonoord bij Overveen. Het huis van voren gezien. Naar aquarel van G. J. Michaelis, 1809.

Gemeente-archief Haarlem.

Bij het lezen van dr. Kleyns artikel werd onze aandacht getrokken door de naam Crevenna, omdat we ons herinnerden die naam jaren geleden gevonden te hebben op een gedenksteen in de oostmuur van een gebouwtje in Overveen, dat over de Hospesbrug aan het Brouwersvaartpad staat. Het gebouwtje stond in die tijd nog op Bloemendaals grondgebied; in 1927, toen door annexatie een gedeelte van Overveen aan Haarlem werd toegevoegd, kwam het evenwel binnen Haarlems gebied te liggen.

Dat het gebouwtje van historische betekenis is, bleek toentertijd al, omdat het vermeld staat in de „Voorloopige lijst der Nederlandsche monumenten van geschiedenis en kunst” van 1921, waarin het volgende voorkomt: „Overveen. In den voormaligen theekoepel (XVIIIId) van het huis Schoonoord is een hardsteenen plaat gemetseld ter herdenking van de Stichting door Crevenna. Twee ijzeren stoepalen (XVIIIId)”. De aanduiding XVIIIId wees erop dat de stichting van de koepel in het laatste kwart van de 18de eeuw zou hebben plaats gevonden.

Vollediger geeft „Noord-Hollandsche Oudheden”, 1891, de historische betekenis weer, luidende: „In den Koepel van het Huis Schoonoord aan de Brouwersvaart ziet men een blauwen Hardsteen, waarop:

DoUWtste Van CreVenna s sprUIJten
Ver In t zesDe Iaar getreen
Lag In JUNIJ D eersten steen
Van het LUGthUIJs op zIJn bUIJten”.

Het lag voor de hand dat door het artikel in „Gens Nostra” opnieuw belangstelling voor de koepel was gewekt en dat nu de vraag reeds of er verband kon bestaan tussen een der Cre-

(Vervolg op pag. 2)

Een voorouder van Claus von Amsberg in Overveen

(Vervolg van pag. 1)

venna's uit het voorgeslacht van de heer Claus von Amsberg en het huis Schoonoord met theekoepel. Men wist immers dat de eerder genoemde Pieter Anthony Crevenna enige kleinere buitenplaatsen bezeten had.

Een bevestigend antwoord op deze vraag kan als resultaat van het onderzoek worden gegeven. Want volgens een akte van 24 december 1773 werd tenoverstaan van schout en schepenen van Tetterode, Aelbertsberg en Vogelenzang door mr. Adriaan Salomon van der Hoop, bewindhebber van de Oost-Indische Compagnie ter kamer Amsterdam, voor een som van f 12.500 aan Pieter Anthony Crevenna in eigendom overgedragen de hofstede Stad en Landsigt, nu Schoonoord, met daarbij overgedragen de hofstede Stad en Landsigt, nu Schoonoord, met daarbij behorende ruim 5 morgen weiland, alles staande en gelegen in de banne van Tetterode of Overveen.

SCHOONOORD

Zo koos dus ook Pieter Anthony Crevenna, evenals vele andere vermogende Amsterdammers, zich in deze omgeving, een buitenverblijf om er met zijn gezin gedurende de zomer te vertoeven.

De door Crevenna gekochte hofstede dateerde uit het midden van de 17de eeuw. Mr. Van der Hoop gaf het huis de naam Schoonoord; eigenaren vóór hem hadden het Stad en Landsigt genoemd.

Nog slechts kort is Crevenna in het bezit van zijn Overveens zomerverblijf of hij gaat er toe over op zijn terrein een theekoepel te bouwen, hetgeen in het einde van de 18de eeuw door meer buitenplaatsbewoners geschiedde. Men wilde er een gezellig zitje hebben en tevens van het verkeer langs de weg genieten. Want men koos als plaats van de theekoepel bij voorkeur er een aan de verkeersweg. Zo deed ook Crevenna, toen hij zijn koepel liet bouwen aan het eindpunt van zijn gronden langs de Brouwersvaart en wel dicht bij de Hospesbrug. Van hieruit had men het gezicht niet slechts op voorbijgangers en rijtuigen op de weg (Korte Zijweg), maar ook op de pleziervaarttuigjes en schuiten door de Brouwersvaart.

Wanneer de theekoepel door Crevenna werd gesticht, valt op te maken uit het aardige rijmpje op de gedenksteen, dat in het begin van dit artikel werd weergegeven. Immers daarin staat dat „de oudste van Crevenna's spruiten, ver in 't zesde jaar getreen“, er in juni de eerste steen legde. Wie was nu die oudste spruit en wanneer werd hij geboren? Welnu, volgens het uitvoerige afstammingsoverzicht, dat dr. Kleyn in „Gens Nostri“ gaf, was dit de zoon Giacomo Filippo, die op 1 januari 1769 te Amsterdam gedoopt werd. De eerste steenlegging moet dus in juni 1774 hebben plaatsgevonden. Tot dit jaartal komt men ook als men de hoofdletters in het rijmpje als Romeinse cijfers gebruikt. Het was een zeer oud gebruik om een jaartal op deze wijze aan te duiden.

In dat jaar had het echtpaar Crevenna-Bologaro drie kinderen, nadien volgden er nog vijf. Het op een na jongste kind was de zoon Pierre Antoine Francois Louis Marie, op 25 augustus 1779 te Amsterdam gedoopt. Diens dochter Emma Helena Bologaro Crevenna (1805-1831), de echtgenote van Friedrich Minet (1796-1843), nu was, zoals dr. Kleyn aantoonde, de bet-overgrootmoeder van de heer Claus von Amsberg en wel via de vrouwelijke moeders-lijn.

Niet lang na de dood van zijn echtgenote Anthonia Maria Bologaro in 1784 hertrouwde Crevenna, doch dit huwelijk bleef kinderloos.

Ongeveer twintig jaar zijn de Crevenna's in het bezit van Schoonoord geweest. Nadat hij in juni 1792 maatregelen ten aanzien van zijn zaken had getroffen en ook zijn testament had gemaakt, vertrok Crevenna voor een zakenreis naar Italië. Hij keerde van die reis niet terug, want hij overleed te Rome op 8 oktober van dat jaar. Volgens zijn testament waren zijn acht kinderen uit zijn eerste huwelijk enige en universele erfgenamen van zijn gehele nalatenschap.

In september 1793 werden in 't Oude Zijds Heeren logement te Amsterdam Crevenna's buitenplaatsen publiek verkocht. Namens de oudste zoon Jacques Philippe (voorheen Giacomo Filippo) Bologaro Crevenna droeg de Amsterdamse makelaar Gerard de Roy op 25 februari 1794 aan Abraham Feitama, koopman te Amsterdam, voor een bedrag van f 14.925 over: ten eerste de hofstede Schoonoord met bijbehorende gronden en ten tweede het ernaast gelegen

NA CREVENNA'S TIJD

Na Crevenna's tijd is Schoonoord nog een tijd lang buitenplaats gebleven. Omstreeks het midden van de vorige eeuw kwam het goed in het bezit van de familie Bijvoet, die er lange jaren onder de naam gebr. Bijvoet een bloembollenbedrijf uitoefende. De tuin- en weidegronden van de voormalige buitenplaats werden toen voor de bollenteelt benut, terwijl de theekoepel als opslagplaats voor bollen dienst deed.

Sedert 1938 is de gemeente Haarlem eigenares van Schoonoord c.a. Bebouwing van de terreinen vond ook hier plaats. De oude theekoepel, door later aangebrachte veranderingen wel een ontsierd monument geworden, is nu als smederij bij P. J. Plukker in gebruik.

Wanneer men thans het hier besproken gedeelte van Overveen ziet, zal men weinig terugvinden van hetgeen aan de historische hofstede en haar schone omgeving herinnert. Men kan zich nauwelijks indenken dat hier eens het buitenverblijf lag van onder meer aanzienlijke Amsterdamse kooplieden, onder wie de Crevenna's een vooraanstaande plaats innamen. Dat juist laatstgenoemden bijna twee eeuwen geleden de zomer op een Overveense hofstede doorbrachten, heeft ongetwijfeld grotere betekenis gekregen nu hun verre nazaat, Claus von Amsberg, als Prins der Nederlanden op 10 maart 1966 de gemaal van Prinses Beatrix zal worden.